

Ukiumoortumik nalunaarusiaq 2018-imut

Oqaasileriffik

Imarisaasa allattorsimaffiat

Siulequt.....	3
Oqaasileriffimmi atorfillit	4
Ilisimatusarnermi ikiortit	4
Ataatsimiitsitaliani ilaasortat (2018-2022)	4
Oqaasileriffimmut saaffiginnissutit	5
Oqaatsinik kiffartuussivik	6
Oqaasiliortut.....	6
Oqaatsit taaguutinullu tunngasut	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Inuit aqqinut tunngasut	7
Nunat aqqinik aalajangiisartut	9
OqaasERPassualeriffik	10
2018-imi nutserusiorneq.....	10
2018-imi nutserusiornermi oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarneq (CG-ilerineq)	12
Nutserusiornermut atatillugu Katersalerineq.....	13
Nutserusionermut atatillugu immikkut nutserusiamut ordbogiliorneq (MT-ordbogi).....	14
2018-imi nutserusiornermut atatillugu naammassisat eqikkarlugit.....	15
Nutserusiornermut atatillugu ukioq 2019-imi pilersaarutit.....	16
Allagaatinik katersineq - Corpus.....	16
Ukiumut tulliuttumut 2019-imut anguniagassaq.....	17
Angalanerit, pisoqarfiusullu allat.....	17

Siulequt

Oqaasileriffik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat iluani Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniippoq oqaatsillu pillugit aalajangiisartut Inatsisartunit Naalakkersuisunillu pilersinneqartut allattoqarnikkut sullissaralugit.

Oqaasileriffimmi suliassat Oqaasiliortunut aamma Nunat Aqqinik Aalajangiisartunut inatsisit tunngavigalugit ingerlanneqarput, taakkununga sullissinerup ilaatigut imaraa aalajangiisartunit suliarineqartussat piareersartarnissai, ataatsimiinnissat piareersartarnissai, aalajangiisartut suliaannik nalunaarsuinissaq kiisalu aalajangersakkanik atortuulersitsinissaq.

Ulluinnarni Oqaasileriffimmi oqaasilerisut oqaatsinut tunngasuni saaffiginnissutit isumagisarpaat, taakkuali saniatigut inatsisini aningaasalersugaanikkullu suliassaqarfittut pisussaaffiit allat pingaarnersiunikkut suliaqarfigisarlugit, suliaqarfiit annerit tassaapput inuit aqqinik suliaqarneq aamma taaguutunik suliaqarneq aammalu oqaatsinik allagaatinillu katersineq nalunaarsuinerlu. Suliassat pingaarnarit saniatigut suliassat allat annertuut tassaapput oqaatsitigut teknologimik ineriartortitsineq ulluinnarni Oqaasileriffimmi Oqaasypassualerinerimik taasagarput. Tassani Kukkunიაat, oqaatsinik avitsussut, allattaasitoqqamiit allattaasitaamut nuutsissut oqaasilerinerimilu ikiuutit assigiinngitsut pilersinneqarsimapput massakkullu ukiuni tulliuttuni kalaallisuumiit qallunaatumut aammalu qallunaatumiit kalaallisuumut nutserusiornermik ineriartortitsiviulluni.

Inatsisartut aalajangigaannik Oqaatsinik kiffartuussivik ataatsimik inuttalernerqartoq 2018-imi pilersinneqarpoq Oqaasileriffimmi sulilerluni, tassunga atorfirmut oqaasypassualerinerimik suliaqareersoq Tikaajaat Kristensen atorfinippoq. Taassuma saniatigut Oqaasileriffik allaffimmioqalerpoq.

Oqaasileriffimmi pisortap Katti Frederiksenip sulinngiffeqarnerata nalaani februaarimiit aggustip aallaqqaataata tungaanut Beatrine Heilmann pisortaagallarpoq, ukiorlu naalersoq decembarimi Oqaasileriffik Ilisimatusarfimmi allaffeqarunnaarluni Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfianni Nuuk Centerimi quleriit sisamaanni allaffeqalerluni.

Oqaasileriffimmi atorfillit

Pisortaq	Katti Frederiksen	
Siunnersortaaneq	Per Langgård	
Immikkut siunnersortit	Beatrine Heilmann	Lisathe Møller
	Karen Langgård	
AC-fuldmægtigit	Minik Jeremiassen	
	Camilla Kleemann-Andersen	
	Tikaajaat Kristensen	Maren Louise Brandt
	Liv Molich	Arnaq Brandt Johansen
Siunnersorti	Najannguaq Nielsen	
Allaffimmiu	Aron Kuitse	

Ilisimatusarnermi ikiortit

Sikkersøq Olsen	Minik Lynge
Paneeraq Nielsen	Sikkerninguaq Cortsen
Ane-Mette Broberg Damgaard	Nena Petrussen
Tuperna Møller	Sussi Jensen
Pilunnguaq Johansen	Arnánguak Lyberth
Rina Møller Lorentzen	

Ataatsimiitsitaliani ilaasortat (qinigaaffik 2018-2022)

Oqaasiliortut:	Mariia Simonsen (Siulittaasoq)	
	Juaaka Lyberth	Knud Møller

2018-ip ingerlanerani ilaasortaasimasut allat:

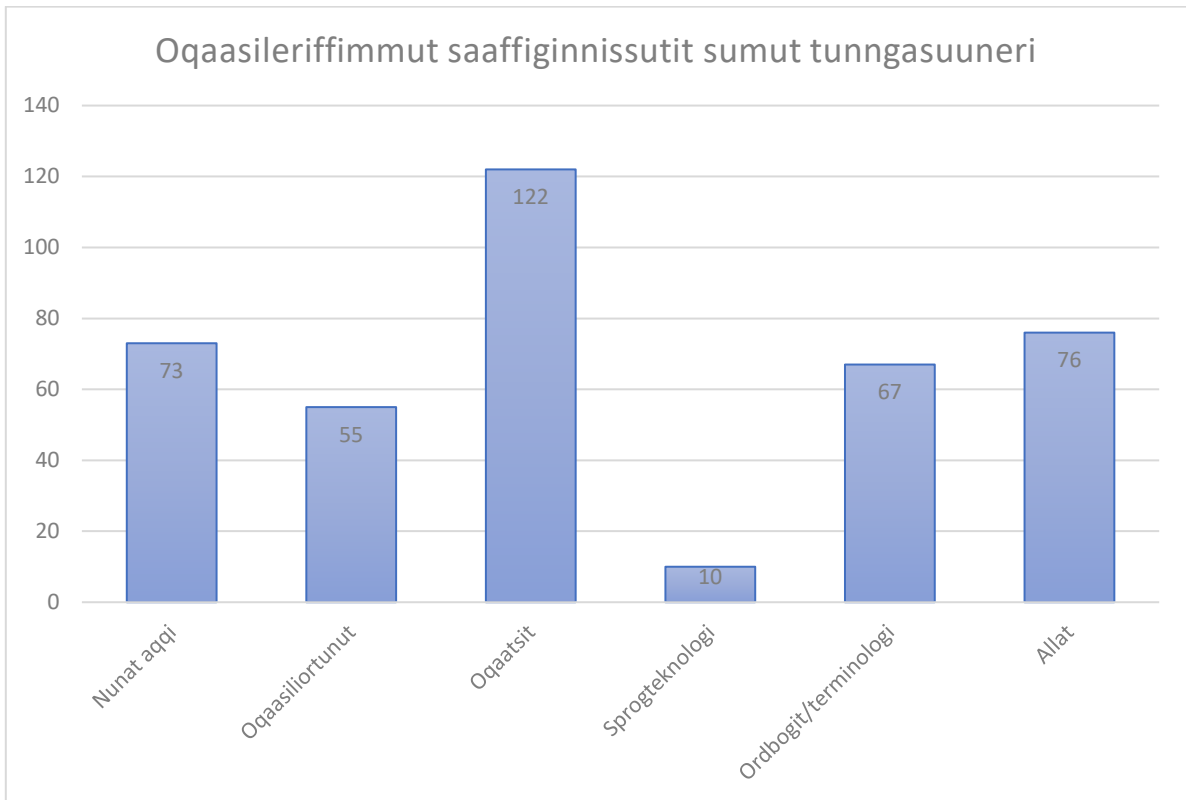
Mette Larsen Lyberth	Juaanna Petrussen
----------------------	-------------------

Nunat aqqini aalajangiisartut:

Aviâja Rosing Jakobsen	Eva Mätzler
Johannes Rosing	Niels Lorentzen
Ono Fleischer (Marianne Petersen kingoraarlugu novembarimi ilaasortanngorpoq)	

Oqaasileriffimmut saaffiginnissutit

Oqaasileriffik amerlanertigut emailikkut saaffigineqartarpoq, ilaatigullu ornigulluni imaluunniit oqarasuaatikkut saaffiginnittoqartarluni. Oqaasileriffiup Facebookimi quppernera aqutugalugu saaffiginnissimasunik aamma peqarpoq. Ukioq 2018-imi saaffiginnissutit katillugit 506-it nalunaarsorneqarsimapput. Takutitassiami takuneqarsinnaapput sorliit saaffiginnissutit amerlanerunersut.

Erseqqissaatigineqassooq saaffiginnissutigineqartut aqqit ilaatigut saaffiginnissummi ataatsimi arlariiusarneri. Taamaalillutik takussutissiami Oqaasiliortunut saaffiginnissutaasimasut 55-iupput, ilaatigut saaffiginnissummi ataatsimi aqqit arlaqartut saaffiginnissutigineqartarsimammata. Uani nalunaarusiami immikkoortumi *Inuit Aqqinut tunngasuni* aqqit saaffiginnissutaasut tamakkiisumik qassiuneri takuneqarsinnaapput.

Saaffiginnissutit ataatsimut isigigaanni ukiut tamaasa assiliaq allanngungaarneq ajorpoq, tassa oqaatsinut aamma taaguutinut kiisalu inuit aqqinut tunngasut amerlanerpaajuannarmata. Suliaqarfinni aalajangersimasuni kalaallisut taaguutinik pisariaqartitsineq annertusigaluttuinnarpoq, taamaattumik suliffeqarfiit taaguutit pillugit saaffiginnittut kajumittut aamma piffissaqarfiginnikkusuttut Oqaasileriffiup suleqatigilertarpei taaguutinillu suleriaatsit tunngavigalugit suliniutinik aallartitsisarlutik. Taakkua suliniutit naammassigaangata Oqaasileriffiup nittartagaanut ilineqartarput.

Oqaatsinik kiffartuussivik

Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinnermini 2017-imi aalajangerput oqaatsinik kiffartuussivimmik tusagassiutini oqaatsit atorneqarnerinik nakkutilliisussamik siunnersuisartussamillu pilersitsiniarlutik, taannalu atorfik Oqaasileriffimmut inissineqassasoq ilanngullugu aalajangerlugu.

2018-imi januaarimi KNR-imi ataatsimeeqateqartarnerit aallaavigalugit atorfik inuttassarsiorneqarpoq qinnuteqarfiunngitsumilli, aappasaanik inuttassarsiorneqarmat Oqaasileriffimmi oqaaserpassualerinerimik suliaqareersoq Tikaajaat Kristensen qinnuteqarpoq atorfinillunilu juunip aallaqqaataani 2018.

Oqaatsinik kiffartuussivimmi sulisup suliassarai kalaallisut oqaatsit tusagassiutini atorneqarnerat nakkutigissallugu, tusagassiorfiit kalaallit oqaasii pillugit siunnersortassallugit, kalaallit oqaasii tusagassiorfinnut ilitsersuutigissallugit, oqaatsinik suliaqartut allat suleqatigissallugit kiisalu tugassiorfiit allallu suliffeqarfiit suleqatigissallugit.

Sulinerup aallartinnera tusagassiutini oqaatsinik atuinermik nakkutilliinermik imaqarpoq. Juunimili aamma tusagassiorfiit KNR aamma Sermitsiaq/AG nalunaarfigineqarput neqeroorfigineqarlutillu Oqaasileriffimmi tusagassiutitut oqaatsinik kiffartuussisumik atorfinittoqartoq, oqaatsinik ilinniartitsinermik, siunnersuinerimik allanillu oqaatsinut tunngasunut suliaqartussamik. Neqeroorummut tassunga KNR erngertumik sulisuminut pikkorissaasoqartalersinnaaneranik noqqaavoq. Sermitsiaq/AG-p nutserisuni nalunaarfigai taama ittumik atorfeqartoqartoq akuttusoorujussuarmillu Sermitsiaq/AG-mi nutserisut saaffiginnittarput siunnersoqqulaarlutik.

KNR-imi sulisut kalaallisut oqaasillit tamarmik oqaatsinik atuinerat paasiniarlugu misilitsipput, immikkoortortakkaarlutillu pikkorissartinneqarnissaannik pilersaarusiortoqarluni.

Juunimiit decembari ilanngullugu Sermitsiaq/AG-mit saaffiginnissutit sisamaannaapput. Piffissami tassani KNR-imit KNR-imullu saaffiginninnerit 515-iupput. Taamaammat oqartoqarsinnaavoq KNR-imik suleqatiginninneq assut ingerlalluqartoq sulilu inerisarneqartoq.

Oqaasiliortut

2018-ip ingerlanerani Oqaasiliortut allattaat nutaamik inuttalerneqarpoq, ukiup affaa siulleg Camilla Kleemann-Andersen allattaavoq inuit aqqinillu aamma isumaginnittuulluni. Ukiup affaata aappaani suli Camillap taartissaa inissinngimmat Oqaasiliortut allattaasa suliassai sulisunut assigiinngitsunut agguarneqarput, Tikaajaat Kristensenilu suliama saniatigut inuit aqqinik isumaginnilerluni.

Oqaasiliortut 2018-imi arfinileriarlutik ataatsimiissimapput, ulluni makkunani:

08.02.18   01.03.18   18.04.18   20.06.18   09.11.18   28.11.18

Oqaasiliortut ataatsimiittarnerannit suliassat immikkuullarissut ilagaat nunaqarfiup taaguutaata pisortatigoortumik allanneqartarnerata allanngortinneqarnissaanik siunnersuuteqartoqarnera. Tassani Nunat Aqqinik Aalajangiisartut Oqaasiliortunut saaffiginnissuteqarput Narsaq Kujalleq ima taaguuteqarlunilu allanneqartalissasoq: Narsarmijit. Tamanna Oqaasiliortunit

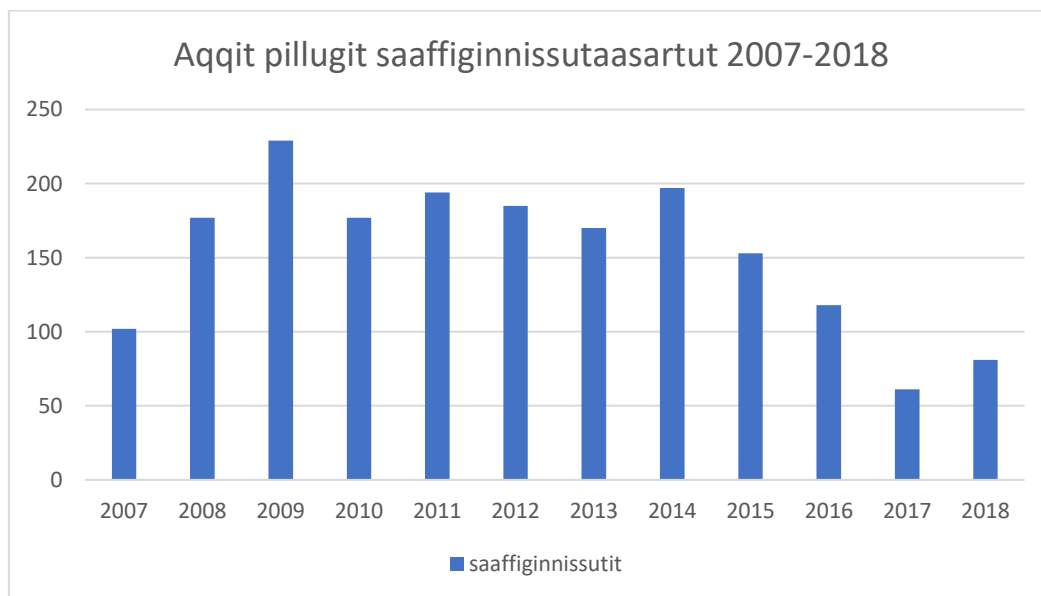
akuersissutigineqarluni tusagassiorfinnut nalunaarutigineqarpoq. Nittartakkami Oqaasileriffik.gl-imi Oqaasiliortut imaqarniliaanni 'Oqaasiliortut 2018 – 5'-imi itinerusumik atuarneqarsinnaavoq. Ataatsimiinninernit aalajangikkat allat sukumiinerusumik paasisaqarfigerusukkaanni imaqarniliani atuarneqarsinnaapput uani www.oqaasileriffik.gl

Inuit aqqinut tunngasut

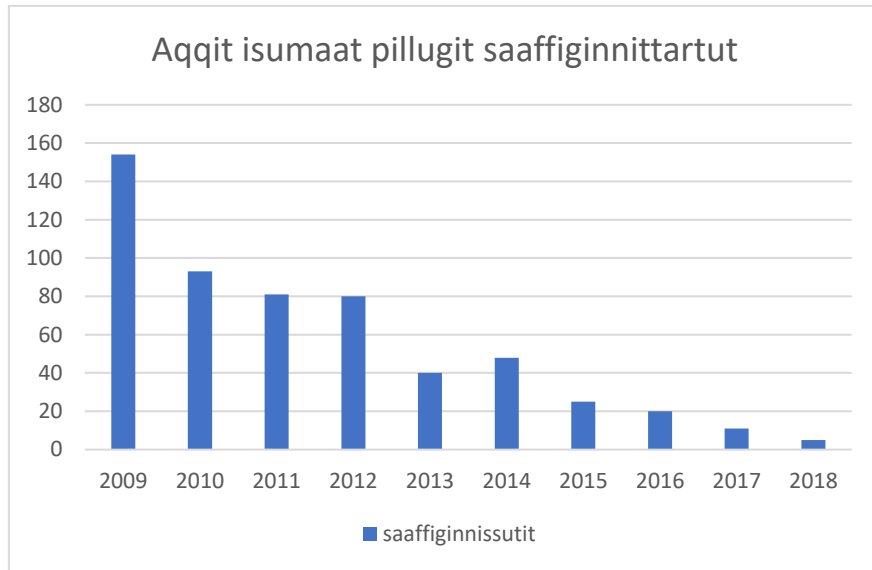
2017-imi Inuit Aqqinik Aalajangiisartut (IAA) atorunnaarlutik suliassaqarfik Oqaasiliortunit isumagineqalerpoq. Inuit Aqqinik Aalajangiisartut allatsigisimasaata ulluinnarni aternik isumaginninneq suliariunnaarlugu Oqaasiliortut allattaata isumagilerpaa IAA-milu allatsitut atorfik atorunnaarsinneqarluni.

2018-imi saaffiginnissutit inuit aqqinut tunngasut 81-iupput, taakkunannga 38-t aternik qinnuteqaataallutik.

Takussutissiani ataani sularineqarsimasuni takuneqarsinnaapput 2007-miit 2018 tikillugu saaffiginnissutigineqarsimasut amerlassusaasa ukiumiit ukiumut nikingassutaat.

Ukiumut saaffiginnissutit ikinnerulernikuunerannut patsisit ilagaat aqqit isumaanik atuakkiq Oqaasileriffiup saqqummersinnikuummagu, aammalu Oqaasileriffiup nittartagaa aqqutigalugu aternut tunngasut paasisutissat, aqqit isumaat, suminganeerneru alakkarneqarsinnaallutillu misissuataarneqarsinnaangornikuummata. Tamanna takussutissiap tulliuttup erseqqarivissumik uppersarpaa.

Saaffiginnissutit aternut tunngasut immikkoortitaarneri

Inuit aqqi pillugit ukiumut saaffiginnissutit:	81
Aternik qinnuteqaatit:	38
Atitut akuerineqartut:	29
Atitut akuerineqanngitsut:	9
Isumaaniik paasiniaanerit	5
Kirkeministeriamut/-mit saaffiginnissutit:	9
Allat:	29

2018-imi aqqit akuerisat

Niviarsiaqqat (12)	Nukappiaqqat (11)	Niviarsiaqqat nukappiaqqallu (5)
Kâjangmat	Kassoq	Uti
Ikilana	Kuunu	Ataana
Apu (Abelone)	Ngiinga	Sinni
Aviaana	Uunu	Nuunuuta
Inuula	Aavuuva	Uuka
lippiimia	Ataatsiaq	
Inuina	Aninngu	
Asasaq	Jaqqu	
Taja	Atiinnguaq	
Raara	Killiaq	
Ulu	Tarralik	
Katinnguaq		

Aqqit Kirkeministeriamit akuerisat

Niviarsiaqqat (5)	Nukappiaqqat
Alda Rós	
Denali	
Labinnah	
Jarna	
Gorly	

Nunat Aqqinik Aalajangiisartut

Nunat Aqqinik Aalajangiisartut ukioq 2018 aallarnerfigalugu ilaasortat nutaanik taarserput, piffissamilu 2018-mit 2022 ilanngullugu atuuttussat ilaasortanngortinneqarlutik.

Nunat aqqinut tunngassutillit saaffiginnissutit Oqaasileriffiup tigusimasai 73-iupput, ukiullu ingerlanerani Nunat Aqqinik Aalajangiisartut sisamariarlutik ataatsimiissimallutik.

Nunat aqqinut saaffiginnissutit assigiinngitsunik imaqartarput, ilaatigut nunat aqqisa isumaat, nunap immallu assiginik misissuisitsinerit, nunaminertat misissuiffissatut Namminersorlutik Oqartussanut saaffiginnissutaasimasut taaguusernissaat allallu.

Ilinniuserfimmit suliakkiutigineqarsimasut nunat assiginik sumiissutsini aalajangersimasuni misissuinerit ukiup ingerlanerani suliarineqarput. Uani suliaqarnermi sinerissami illoqarfiit ilaasa assingi misissuiffigineqarput nunallu aqqisa sumiiffii ilaatigut eqqoqqissaartumik inissisimangitsut naqqiissutigineqartarlutik.

Nunat aqqisa killiffilersornissaannut suliaq ukioq 2017-imi *Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering* (SDFE) Qallunaat Nunaanni inissisimasooq suleqatigalugu misiligummik ingerlanneqarnikoq sulii suliaq ineriartorteqqinnissaanut suliaq ingerlavoq.

Immap assiginik suliaqarnermi Qallunaat Nunaannit *Geodatastyrelse* (GST) suleqatigalugu immap assigini nunap immallu aqqii sumiiffiit eqqortunut inississorneqartarput ilaatigut nunat immallu annertuut pineqartillugit aqqit pineqartut allanneqarneri misissuiffigineqartarlutik.

Ukioq manna aamma pivoq nunatta kujataani nunaqarfik pisortatigoortumik *Narsarmijit*-nik ateqalersinneqarnera. Tamanna pivoq saaffiginnittoqareernerata kingunerani Oqaasileriffimmit misissuinerup annertuup suliarereerneratigut Nunat Aqqinik Aalajangiisartut Oqaasiliortunut oqaluuserisassanngortitsinerisa kingornatigut.

Saaffiginnissutit assigiinngitsut ingerlaavartut ilagaat Tunumi nunat aqqinik suliaqartut Qallunaat Nunaanni Arktisk Institutimit misissuisitsisarnerat. Ukioq manna tamanna aamma ingerlanneqarpoq, uani nunatta avaannaarsuani *Peary Landip* nunataata killigi sumut killinnersut apeqquteqaatiginikuusaat assersuutitut taaneqarsinnaavoq.

Saaffiginnissutit ingerlaavartut aamma ilagaat Namminersorlutik Oqartussat saaffiginnissutigisartagaat Aatsitassanut Aqutsisoqarfimmit suliakkiutigineqartartut. Tassani nunaminertat angissutsit assigiinngitsut

misissuiffigineqartussatut akuersissutigineqarsimasut qanoq taaguuteqartinneqassanersut Oqaasileriffimmi Nunat Aqqinik Aalajangiisartut allattaannut suliaasangorlugit saaffiginnissutigineqartarput.

Nunat Aqqinik Aalajangiisartut allatsigisimasaat oktobarimi Bruxellesimut angalavoq nunatsinni nunat aqqinik suliaqarneq pillugu saqqummiartorluni. Saqqummiineq Naalagaaffiit Peqatigiiffiata (FN) ataani inissisimasup *United Nations Group of Experts on Geographical Names* (UNGEGN)-ip aaqqissuussarivaa oktoberip qulinganit 13-at ilanngullugu ingerlanneqartoq.

Nunat aqqinik qarasaasiaq atorlugu suliaqarnermi Oqaasileriffiup Asiaq qanimut suleqatigaa.

Nunat Aqqinik Aalajangiisartut ataatsimiinnerannit imaqarniliat Oqaasileriffiup nittartagaanut ilineqartarput.

Oqaasernessuallertiffik

Ukioq 2017 aallarnerfigalugu Oqaasileriffiup ataani Oqaasernessuallertiffik (qarasaasiaq atorlugu oqaasilerinermik suliaqarfik) pingaarnertut nutserusiornermik siunertaqalerpoq ukiumilu 2018-imi Oqaasernessuallertiffimmi suliarineqarsimasut tulliuuttuni atuarneqarsinnaapput.

Annertunerusumik nutserusiornermik suliaq pillugu, ass. siunertaa aallartissimanageralu, paasisaqarusukkaanni Oqaasileriffiup ukiumut 2017-imut nalunaarusiaa atuarneqarsinnaavoq, tassani sukumiisumik allaaserineqarmat.

Matumanili erseqqissaatigineqassaaq kalaallisuumit qallunaatuumut, kiisalu qallunaatuumit kalaallisuumut nutserusiaq oqaasilerinermi malittarisassanik tunngaveqarluni nutserusiaammat taamaattumillu kalaallisut oqaatsinut uiguusersugaalluurtuusunut atorluarluni, allagaatinik katersaatit killeqaraluarpataluunniit piviusunngortinneqarsinnaalluni minnerunngitsumillu aningaasanik piffissamillu atuiffigineqartilluni pitsanngoriartuaannartussaalluni.

Tulliuuttuni atuarneqarsinnaapput ukioq 2018-imi nutserusiornermik suliap qanoq ingerlasimanera suullu suliat nutserusiornermut atatillugu Oqaasernessuallertiffimmi 2018-imi anguniagaasimanersut ingerlanneqarsimanersullu.

2018-imi nutserusiorneq

Ukioq 2018-imi nutserusiornermi siunertaavoq ukiup aallartinneraniit 2018-imi aasap tungaanut kalaallisuumit qallunaatuumut kukkunerisiornerneqanngitsunik nutserummik pilersitsinissamik siunertap ingerlateqqinnissaa. Tamanna anguniarlugu oqaasilerinermi malittarisassat kalaallisuumit qallunaatuumut nutserinissamut atugassat suliarineqarneri ingerlateqqinneqarput.

2018-imi aasamiit pilersaarutaasimavoq qallunaatuumit kalaallisuumut kukkunerisiornerneqanngitsumik nutserusiornermik aallartitsinissamut nuunnissaaq, ajornartorsiutilli assigiinngitsut pissutigalugit, ass. kalaallisut oqaatsit misissoqqissaagaanerisa pitsanngorteqqaarnissaat, kiisalu pisariaqartitanut naleqquttunik sulisusaqarnissaaq, pilersaarummit kinguaattuulaarnerit pillutik aasamiillu pilersaarutaasutut aallartinneqartussat aatsaat 2018-imi ukiakkut aallartinneqarlutik.

Kinguaattuulaarnerit isumaqarput qallunaatut nutserusiornermik suliap pilersaarutaasunit kinguaattooqqalaartoq, taamaattorli kalaallisut nutserusiamik suliaq maanna pitsaanerulerluni.

Ukiup 2018-ip naajartornerani kalaallisut ilutsit nalinginnaasut qallunaatut iluseqatai nassaariniarneqarput tamatumalu saniatigut qallunaatut oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarummi pilaarnarnerit, kiisalu qarasaasiami malittarisassiornerit sammineqarlutik qallunaatuumit kalaallisut nutserinissamut aqqutissiuussisussat.

Nutserusiornermut atatillugu oqaatsinik misissueqqissaarneq (FST-ilerineq)

Kalaallisut oqaatsinik ataasiakkaanik misissueqqissaarut (FST = Finite State Transducer) nutserusiornermi atortut pingaarnerit ilagaat. Nutserusiap nutserisinnaassaguni pinngitsoorani pisariaqartippaa oqaatsit ataasiakkaat tamarmik nutserummut eqquusat misissoqqissaarnertaqarnissaat. Tamanna pinsinnaangippat oqaaseq pineqartoq nutserusiami nutserneqarsinnaassanngilaq oqaaseqatigiinni qanoq atuuffeqarnera misissoqqissaagartaqartinnani oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarummit aalajangerneqarsinnaanngimmat. Taamaattumik nutserusiornermi pingaaruteqarluinnarpoq oqaatsit nutserneqarsinnaassappata tamarsuarmik misissoqqissaagaasimanissaat.

2017-imi oqaatsinik misissueqqissaarutip sananeqarnermigut tunngaviatigut allanngortiterinerimut atatillugu 2018-imi pingaarnertut suliarineqartut ilagaat oqaluutit susallit susaasalinngortinneqartarnerat aallavigalugu immikkoortiterneqarneri uiguutinut naanernullu naleqquttunut ingerlaqqissinnaanissaat siunertaralugu. Tamatumunnga atatillugu oqaluutit ikkussuunneqarsimasut sulili naannerusumik naggueqarsinnaasut piiarneqarput misissoqqissaagaanerit marloqiusaajunnaarsinniarlugit. Ass. oqaluutini nagguiit assigiinngitsut marluk piugaluarpur 'oqar-' aamma 'oqariartor-'. Maanna taamaallaat 'oqar-' piulerpoq uiguuteqarfinnilu uiguut '-giartor-' naggummit 'oqar-'-mit taamaallaat tikiinneqarsinnaalluni. Taamaaliornikkut misissoqqissaakkat assigiinnik isumallit marloqiusaajunnaassapput, soorlu: oqariartorpoq:

1) oqariartor+Gram/IV+V+Ind+3Sg, 2) oqar+Gram/IV+GIARTUR+Der/vv+Gram/IV+V+Ind+3Sg.

2017-imi suliaq aallartissimasoq 2018-imi ilaartorneqarpoq, tassa misissueqqissaarnermi oqaatsit isumaasa immikkoortissinnaanissaat pillugu oqaatsit paasissutissaannik pilersuineq (semantiske tags). Tamatumunnga atatillugu suliarineqartut ilagaat oqaatsit qanoq ittuunerannik nalunaarsuineq, soorlu oqaluut susalik 'Gram/TV'-imik nalunaaqutserlugu, susaatsoq 'Gram/IV'-imik nalunaaqutserlugu, uiguutit nalunaaqutsersorlugit oqaatsip immikkoortuanik allannguisinnaanersut allannguisinnaannginnersulluunniit apeqqutaatillugu, soorlu: uiguut oqaluutaaginnartitsisarpur 'Der/vv'-imik nalunaaqutserlugu, uiguut taggimmiit oqaluutinngortitsisuuppat 'Der/nv'-imik nalunaaqutserlugu, uiguut oqalummiit taggisinngortitsisuuppat 'Der/vn'-imik nalunaaqutserlugu, kiisalu uiguut taggisaaginnartitsisuuppat 'Der/nn'-imik nalunaaqutserlugu. Tamakkuninnga nalunaaqutsersuinerit nutserusiornermi atugassatut naatsorsuussaapput nutserusiap nutseriniarnermini paasissutissat taakku pilersukkat malillugit immikkoortiterisinnaaniassammat.

Ukiup aallartinnerani kisitsisinut tunngasut ilanngullugit oqaatsinik misissueqqissaarummit paasineqarsinnaanngorlugit suliarineqarput, tassa kisitsisitut allaqqasut kisitsisillu naqinnerit atorlugit allaqqasut uiguusersinnaanngorlugit naanilersinnaanngorlugillu passunneqarlutik.

Naluneqanngitsutut kalaallisut allaaserisani kisitsisinik allattarnerit assigiinngiiaartarput, ilaat malittarisassat naapertorlugit allataasarlutik ilaalli malittarisassanut uniuuttunik allataasarlutik. Taamaattumik oqaatsinik misissueqqissaarummit kisitsisit kukkusumik allassimasut ilanngullugit

paasineqarsinnaangorlugit suliarineqarput misissueqqissaarummillu eqqortumik allassimasussanngorlugit aaqqinneqartarlutik, taamaaliornikkut nutserutip kisitsisit malittarisassanut uniuuttunik allataagaluarpataluunniit tamaasa nutsersinnaaniassammagit.

Oqaatsinik misissueqqissaarummut atatillugu suliarineqartut ilagaat kalaallit aqqi naleqquttunik naanilersinnaangorlugit ingerlateqqinneqartalernissaat suliaralugu kalaallisut atiusinnaasunik ikkussuineq *kode*-lersuinerlu. Tamatuma saniatigut aqqit nalunaarsorneqarput arnat imaluunniit angutit aterineraat, kiisalu ateq arnanit angutinillu aterineqarsinnaappat aamma immikkut nalunaaqutserlugu. Tamatuma siunertaraa nutserutip immikkoortissinnaassammagu kalaallisut atip suaassusaata suunera malillugu qallunaatumut nutserinermi '*han*' imaluunniit '*hun*' atorneqassanersoq.

Suliat qulaani immikkut suliarineqartut saniatigut oqaatsit oqaatsinik misissueqqissaarummit suli misissoqqissaarneqarsinnaangitsut suussusersiniarneqarput naqitat atuakkiallu assigiinngitsut arlallit aallaavigalugit misissoqqissaarneqarsinnaangitsullu misissoqqissaarneqarsinnaasunngorlugit ikkussuunneqarlutik.

2018-imi nutserusiornermi oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarneq (CG-ilerineq)

Ukiumi 2018-imi oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarutilerissummik ineriartortitsineq pingaarnertut misissueqqissaarummik pitsanngorsaaneramik imaqarpoq, tassa misissoqqissaakkat tutsuiginarnerulersinniarlugit atuuffissavimminnullu atuuffeqaqqullugit malittarisassiat ilaasa atuuffii killeqarnerulersinneqarlutik. Taamaaliornikkut malittarisassiat oqaaseqatigiinnut tamakkiisunut atuuffeqarunnaarlutik ilaannaannut immikkoortukkuutaanut atuuffeqalerput, taamaakkaluartorli aamma tamanna isumaqarpoq oqaaseqatigiinnik takinerusunik passussisoqarsinnaalersoq.

Malittarisassiat killeqarnerusumik atuuffilerneqarnerisigut oqaaseqatigiit naleqqunnerusunik misissoqqissaagartaqalerput eqqunngitsumik misissoqqissaarnertalinnik piaasarneq misissoqqissaakkanillu naleqquttunik toqqaasarneq eqqornerusumik ingerlalerami.

Kukkusumik misissoqqissaarnertallit ikinnerulersinnerisigut aammattaaq nutserinissami kukkusunik nutserneqartussaagaluit taamaalillutik pinngitsoortinneqarsinnaalerput.

Oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarutip misissueqqissaartarnerata oqaaseqatigiit tamakkiisut aallaavigiunnarlugit aalajangersimanerusut minnerusullu aallaavigalugit misissueqqissaartalernerata ajoraluartumik kinguneraattaaq oqaaseqatigiinni immikkoortut ilaat misissoqqissaarneqangitsoortarnerat. Tamannali nutserusiorunit kukkusumik misissoqqissaagalinnik peqarnermiit orniginartinneqarnerusimavoq, tassami kingornatigut taakku misissueqqissaarummit passunneqangitsoortut kingornatigut malittarisassiat pioreersut atoqqillugit pitsanngorsaqqillugillu isumagineqarsinnaassammata.

2018-imi oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarummi pitsanngorsaataasooq nutaaq tassaavoq malittarisassat nutaat pilersitat atuuffissaminnut atuunnersut misissorniarlugit programmiliaq (regressionstest). Taanna ulluinnarsiutigalugu atorneqalerpoq oqaatsinik ataasiakkaanik misissueqqissaarummi kiisalu oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarummi nutaamik malittarisassamik pilersitsisimagaanni ingerlaannaq ajunngitsumik kukkusumilluunniit iliorsimanerlusi misissorneqarsinnaalerluni, taamaalilluni kukkusumik

malittarisassanik pilersuineq kingornatigullu nutserusiami kukkusunik nutsikkanik pilersuineq pinngitsoortinneqarsinnaalerluni.

Programmimut nutaamut pilersinneqartumut atatillugu allagaatit assigiinngitsunit tigusat kukkuneqanngitsumik oqaatsinik ataasiakkaanik oqaaseqatigiinnillu misissoqqissaarnertallit pilersinneqarput. Taakkua najoqqutarineqartussaapput takusinnaaniarlugu malittarisassiap nutaap pilerseqqamisap sukut iluatsitumik atuuffeqarnera, kiisalu sukut kukkunernik nutaanik pilersitsisarnera nalilersorsinnaaniarlugu, taamaalilluni aaqqitassat erngerlutik isumagipallanneqarsinnaallutik nutserusiamullu iluaqutaangaatsiartussaalluni sutigut tamatigut.

Programmittaaq nutaaq atorlugu nutserusiami pitsanngorsaaffissat suussusersineqarsinnaanngorput minnerunngitsumillu nutserusiap immikkoortuini (oqaatsinik misissueqqissaarut, oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarut, nutserusiap ordbogitaa il.il.) oqaasilerinermi paasissutissat atukkat ataqaatigiinnerulerlutillu aalajangersimanerulerlutik.

Oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarummik 2018-imi pitsanngorsaait qulaani taaneqartut saniatigut kalaallisut oqaasilerinerup oqaluttuarisaanerani siornatigut tikinneqanngisaannarsimasut allaaserineqanngisaannarsimasullu, taamaattorli ajornartorsiutaajuarsimasut tikinneqarput, ilaatigut tamakku pillugit aaqqiissutissanik nassaartoqarluni imaluunniit aaqqiniarsarineqarlutik, soorlu oqaluutinut susalinnut tunngasut, oqaatsinut katitanut tunngasut, oqaatsit oqaaseqatigiillu piffissamik oqariatuutilinnut tunngasut, oqaatsinut sananeqaatimikkut 'akulerussuutanut' tunngasut (hybrider), kiisalu oqaatsit ullutsinni mutiusunut tunngasut qallunaatut oqaaseqataattulli pissuseqartillugit atorineqartut.

Ukiup 2019-ip ingerlanerani kalaallisut oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarutip pitsanngorsarneqarnera ingerlaannassaaq. Suliassat annertuut marluk 2019-imi sammeneqartussaapput.

Siulleq tassaavoq apeqqummut taggisaasamat tunngasoq. Tassa qaqugukkut oqaatsit taggisaasatut ilusillit taggisaatillugit qaqugukkulluunniit oqaluutaatillugit paasineqassanerannut tunngasut aaqqiiffiginiarneqassapput misissueqqissaarummi immikkoortissinnaalersinniarlugit naleqquttumillu misissoqqissaakkanik pilersorsinnaaniarlugit.

Suliassat annertuut aappaat oqaatsinut oqaaseqqatut pissusilinnut aammalu kattutitut atuuffilinnut immikkoortitsiniaanissamat tunngassuteqarpoq. Taakku misissuiffigineqassapput qanorlu aaqqiinneqarnissaat sulissutigineqassalluni.

Tamakku saniatigut 2019-imi oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarutip dokumentationitaanik, tassa malittarisassiani paasissutissat atorineqartut qanoq paasisariaqarnersut allaaserineqarnerannik sananissaq sulissutigineqassaaq nutserusiornermi suleqatigiit, suleqatigisartakkat allat, kiisalu siunissami tamakkuninnga suliaqalerumaartussat allat iluaqutigisinnaaniassammassuk.

Naggataatigut taaneqassaartaaq pilersaarutaammat regressionstestip ineriartorteqqinneqarnissaa, taamaalilluni nutserusiornermi immikkut suliaqarfiit tamakkerlutik programmimik taassuminnga atuisinnaanngortinniarlugit.

Nutserusiornermut atatillugu Katersalerineq

Nutserusiornermut atatillugu Oqaasileriffiup nittartagaani qupperneqarsinnaasut ilaat KATERSAT ukiumi 2018-imi ineriartortinneqartut ilagaat.

2018-imi Katersalerineq nutserusionermermi siunertatut anguniakkamut attuumatillugu ingerlanneqarpoq, tassa ukiup affaa siulleg oqaatsit kalaallisuumit qallunaatumut nutserneqarnissaat pingaarnertut suliarineqarlutik ukiullu affaa kingulleq oqaatsit qallunaatumit kalaallisuumut nutserneqarnissaat pingaarnertut suliarineqarlutik. Tamatumunnga atatillugu ataani kisitsisit takutippaat oqaatsit isumaqatigiit imminnut atassusikkat amerlanerpaasimasut, tamatumani isumaqatigiit tassaasinnaallutik kalaallisut oqaatsip qallunaatut oqaatsimut isumaqataanut atassusiineq imaluunniit qallunaatup oqaatsip kalaallisut oqaatsimut isumaqataanut atassusiineq.

Katersalerinermit atatillugu ataani kisitsisit ersersingisaat Katersalerinermermi aamma sulianut ilaalluinnartartoq tassaavoq oqaatsinik oqaatsinullu assersuutininik ikkussuinermermi oqaatsinut paasissutissat assigiingitsut ilanngullugit nalunaarsorneqartarnerat, ass. oqaatsip nagguissiugaanera, allattaasitoqqamik allannissaa, oqaaseq nalinginnaasumik oqaasiunersoq suliaqarfimmiluunniit aalajangersimasumi oqaasiunersoq nalunaassallugu, oqaatsimut nassuiaatit ilanngunneqarsinnaallutik, kiisalu oqaatsip sumut tunngasuunera, ass. nerisasaanersoq, uumasuunersoq il.il. nalunaarneqartarlutik.

2018-imi Katersani suliarineqarsimasut kisitsisinngorlugit

Oqaatsit Katersanut ilanngunneqarsimasut katillugit	7163
Qallunaatut oqaatsit ilanngunneqarsimasut	2288
Tuluttut oqaatsit ilanngunneqarsimasut	425
Kalaallisut oqaatsit ilanngunneqarsimasut	4450
Oqaatsit sumit tiguneqarfiinik paasissutissanik ilanngussinerit	12442
Oqaatsit isumaqataannut atassusiinerit	13990
Oqaatsit imminnut atassusikkat	6
Oqaatsit assersuutininut atassusikkat / Assersuutit oqaatsinut atassusikkat	1499
Assersuutit ilanngunneqarsimasut katillugit	22
Qallunaatut assersuutit ilanngussat	11
Kalaallisut assersuutit ilanngussat	11
Assersuutit sumit tiguneqarfiinik paasissutissanik ilanngussinerit	70
Assersuutit isumaqatigiittut atassusikkat	24
Katersani 2018-imi passussinerit tamarmik katillugit	35216

Nutserusionermermut atatillugu immikkut nutserusiamut ordbogiliorneq (MT-ordbogi)

Nutserusionermermut atatillugu oqaatsit ataasiakkaat kalaallisuumit qallunaatumut, kiisalu qallunaatumit kalaallisuumut qanoq nutserneqarnissaat pillugu immikkut MT-ordbogimik taasamik nutserusiortut

pilersitsipput. Taanna MT-ordbogi tamanut atugassiatut naatsorsuusaaingilaq nutserusiornermuinnarli atugassiatut pilersinneqarluni.

MT-ordbogimi oqaatsit ataasiakkaat nutsigaaneri suliarineqartarput, kiisalu oqaatsip nutserniakkap atuuffii killissaalu aalajangersarneqartarlutik oqaatsip eqqortumik nutserneqarsinnaanissaa anguniarlugu. Tamanna isumaqarpoq aamma MT-ordbogimi oqaatsit nutsigassat malittarisassiuunneqartartut, soorlu qallunaatut oqaluut '*løbe*' kalaallisut nutserneqassaguni immikkut malittarisassiuunneqassalluni, assersuutigalugu qaqugukkut '*arpappoq*'-mik nutserneqassanersoq, kiisalu qaqugukkut '*pangalippoq*'-mik nutserneqassanersoq imaluunniit allatorluinnaq nutserneqassappat qaqugukkut tamanna atuutissanersoq.

MT-ordbogimi suliarisartakkanut assersuutit ataani takuneqarsinnaapput qallunaatut oqaatsip '*løbe*'-p malittarisassiuunneqarneranut tunngasut:

løbe_V (1a) :**arpappoq**; D=(*<Aorn>* @SUBJ) :**arpaleraarpoq**; D=(("motor" |*<mach>*) @SUBJ) :**ingerlavoq**; (om en mund) D=("mund" @SUBJ) D=("i=vand")_nil :**nuffiorpoq**; D=("mund" @SUBJ) :**oqaluppoq**; D=("vandhane" @SUBJ) :**kuuppoq**, :**qorlorpoq**; D=(*<A(zo|dom)>* @SUBJ) :**pangalippoq**; D=(*<H>* @SUBJ) :**arpappoq**; D=("næse" @SUBJ) :**kakkilertavoq**; D=("tid" @SUBJ) :**ingerlavoq**; (være læk, om en beholder) D=(*<con>* @SUBJ) :**ernarpoq**, :**erngarpoq**

Kode-t assigiinngitsut malittarisassallu atorlugit '*løbe*'-p kalaallisut assigiinngitsunik nutserneqarnissaa qulaani malittarisassiuunneqarsimasoq takuneqarsinnaavoq. Malittarisassanut tunngaviusoq qulaani assersuummi tassaavoq oqaaluutip '*løbe*'-p susua (@SUBJ) apeqqutaatillugu kalaallisut qanoq nutserneqarnissaanik aalajangersaaneq, tassa nalinginnaasumik '*løbe*' nutserneqassalluni '*arpappoq*'-mik, kisiannili susoq timmiaappat (*<Aorn>*) '*arpaleraarpoq*'-mik nutserneqassalluni, susoq '*motor*'-iuppat imaluunniit maskiinaappat (*<mach>*) nutserneqassalluni '*ingerlavoq*' il.il.

MT-ordbogi marloqiusaavoq, tassa siulleq kalaallisuunit qallunaatumut nutserinissamut tulluarsagaq aappaalu qallunaatumut kalaallisuunit nutserinissamut tulluarsagaq.

2018-imi nutserusiornermut atatillugu naammassiat eqikkarlugit

Nutserusiornermut atatillugu kalaallisut leksikonit nutserusiornermi atorneqartussat ineriartortinneqarsimapput kalaallisullu oqaatsinik oqaaseqatigiinnillu misissueqqissaarutit pitsangorsarneqarsimallutik.

Tamakku saniatigut oqaatsit nutserniakkat ataqatigiissinnissaannut aqutissiuussinerit suliarineqarsimapput, tassa maanna nutsikkat passunneqarsinnaalersimallutik oqaatsit tulleriiarneri allanngortinneqarsinnaanngorlugit, oqaatsinik ataasiakkaanik oqaaseqatigiinni nutsertariaqanngitsunik peersisoqarsinnaanngorluni, oqaatsit ataasiakkaat pisariaqartillugu naggui uiguutaalu avillugit immikkut nutserneqarsinnaanngorsimallutik, kiisalu aamma oqaatsit ataatsimoortittariaqartut ataatsimoortissinnaanngortinneqarsimallutik. Naatsumik oqaatigalugu nutserusiornerup motooria atorluarluni pitsanngortikkiartuaarneqarlunilu ingerlanneqarluni.

Tamakku saniatigut aamma nutserusiornermi suleqatigiit ilinniartinneqarsimalerput oqaatsinik ataqatigiissitsineri malittarisassanik pisariaqartunik pinngortittariaqartunillu, taamaalillutik oqaatsit illuatungeriit (kalaallisut - qallunaatut - kalaallisut) imminnut atatigiissinnaanngorlugit imalt. maskiinaamik nutserneqarsinnaanngortinniarlugit sulilluarsinnaalersimallutik.

Programmit pisariaqartut ingerlalluarput pisariaqartitallu annersaat programminit pineqartunit pilersorneqarsinnaallutillu pitsanngoriartortinneqarput.

Naatsumik oqaatigalugu nutserusiorneq 2018-ip naanerani pilersaarutit malillugit ingerlavoq.

Nutserusiornermut atatillugu ukioq 2019-imi pilersaarutit

Ukioq 2018-imit 2020-ip tungaanut Oqaaserpassualeriffiup nutserusiornermut atatillugu pilersaarutigaa qallunaatuumit kalaallisuumut nutserinermi nutsikkat ukkatarinissaat, tamatumani qallunaatut oqaatsit oqaaseqatigiillu misissoqqissaagaaneri eqqortuunersut qulakkeerniassallugu, kiisalu qallunaatuumit kalaallisuumut nutserinermi malittarisassat eqqortuunersut suullu amigaataanersut pilersinneqartariaqartut pilersillugillu ukkatarinissaat.

Nutserusiorneq tamaat eqqarsaatigalugu inuiaqatigiit neriorsuuteqarfigineqarsimapput 2021-mi nutserummik atorluartumik, sulili kukkunernik pilersitsisartumik, peqalersinnaassallutik. Tamatuma piviusunngortinneqarnissaa nutserusiortut qularinngilaat, tamannali isumaqanngilaq allataq kusanartorsuulluni nutserneqartassasoq, taamaattorli piffissaq aningaasallu nutserummuk atorineqartuutillugit nutserut pitsanngoriartuaannarsinnaalluni, tassa nutserutit pitsanngorsinnaasusia qaqugorsuarmulluunniit killeqarani.

Allagaatinik katersineq - Corpus

Oqaasileriffimmi allagaatinik katersuivitsinnut ulluinnarni Corpusimik taasartakkatsinnut allagaatit tamalaat katersortarpavut. 2018-imi pingaarnertut katersukkavut tassaasimapput inatsisit oqaasertaat inatsisit.gl-imit pissarsiassaasut, Sermitsiaq.ag-p aamma KNR.gl-ip ilanngutassiarisarsimasaat, atuagassiat kiisalu atuakkiat skønlitteraturiusut faglitteraturiusullu assigiinngitsut.

Katersuivitsinnut kalaallisut oqaatsit pingaarnertuutillugit katersortarpavut, kalaallisullu allagaasimasut qallunaatut nutserneqarsimagaangata imaluunniit qallunaatuumit nutserneqarsimagaangata qallunaatuui aamma ilannguttarlutigit.

Kalaallisut oqaatsit 2018-imi katersorsimasavut oqaatsinik misissueqqissaarut atorlugu misissoqqissaarneqasimasut ima amerlassuseqarput:

KNR.gl	6.085.317
Sermitsiaq.ag	3.025.386
Inatsisit.gl	497.398
Atuagassiat	812.483
Katillugit	10.420.584

Tassa kalaallisut oqaatsit misissoqqissaarneqasimasut 10 millioninit ikinnerunngillat, naak oqaatsit atuakkianeersut ilanngunneqanngikkaluartut.

Allattaasitoqqamik allattaasitaamillu allagaasimasut katersorneqarmata allattaasitoqqamik allassimasut allattaasitaanngorteqqaarneqartarput.

Allattaasitoqqamik allagaasut allattaasitaamut nuunneranni uagut kukkussutigisatsinnik kukkunernik katersuivitsinni nassaassaqartarpoq. Atuakkat scannikkatta imarisai OCR atorlugu qarasaasiamut atuartittarpavut digitalinngorlugillu katersuivitsinnut ilannguttarlutigit. Qarasaasiaq atorlugu naqinnernik atuatitsinermi naqinnerit ilisarinnitsoorneqarsimasut iluarsaattarpavut arajutsisaqartoorsimasinnaasarlutali. Arajutsineqarsimasunut assersuutissaqqissoq imaappoq:

”Nunatsinnut kiffatut isavugut” (nunavtínut kivfatut ísavugut)

Oqaatsimi kingullermi i sukassutilik (i) i-ginnartut ilisarineqarsimasoq iluarsineqanngitsoorsimavoq oqaaseq ”isasugut” oqaasiummat. Kisianni kukkunerit taama ittut sapinngisatsinnik ikittunnguutinniarpavut.

Ukiumut tulliuuttumut 2019-imut anguniagassaq.

2019-imi katersuivitta tamanit ujarlerfigineqarsinnaalernissaa anguniarneqassaaq. Katersuineq suli ingerlanneqassaaq katersoreersimasavullu iluarsaanneqartassallutik

Angalanerit, pisoqarfiusullu allat

Januar 2018:

- Minik Jeremiassen aamma Oqaasileriffiup pisortaa Katti Frederiksen Danmarkimut angalapput, allagaatinik katersinermut (corpus) tunngatillugu.

Februar 2018:

- ICC Ilinniartitaanermut tunngasumik ataatsimeersuarnerani Oqaasiliortunut ilaasortaq Mette L. Lyberth Oqaasileriffimmiillu Camilla Kleemann-Andersen Tikaajaat Kristensenilu peqataapput.
- 'Seminar om grønlandsk undervisning'-imut Camilla Kleemann-Andersen, Lisathe Møller, Maren Louise Brandt, Liv Molich aammalu Beatrine Heilmann peqataaffigaat.

Juni 2018:

- Sapaatip akunnera 23-mi MT-kkormiut Nuummi naapipput, Oqaasileriffimmilu sulisut Danmarkimi najugallit ornigullutik peqataajartorput.

August/September 2018

- Nordisk Sprog møde Savalimmiuni Aron Kuitse Tikaajaat Kristensenilu Oqaasileriffik sinnerlugu peqataapput.